

ZGODNJA DANICA.

KATOLIŠK CERKVEN LIST.

„Danica“ izhaja vsak petek na celi pol, in velja po pošti za celo leto 4 gl. 60 kr., za pol leta 2 gl. 40 kr., za čertet leta 1 gl. 30 kr.
V tiskarnici sprejemana za celo leto 4 gl., za pol leta 2 gl., za čertet leta 1 gl.; ako zadene na ta dan praznik, izide „Danica“ dan poprej.

Tečaj XXXVI.

V Ljubljani, 13. mal. serp. 1883.

List 28.

V SPOMIN
600letnega združenja Kranjske vojvodine
e preelavno
habsburško dinastijo.

(Napev cesarsko-avstrijske himne.)

Serčno dans se vsi radujmo,
Glas veselja naj doni;
Sereca kviško povzdigujmo,
Ker se velik dan slavi:
Doba šest sto let minila,
Kar vdružila Avstriji
Se je Kranjska, zemlja mila,
Ji postala zvesta hči.

Skupno šest sto let delile
 Ste vesele, žalne dni:
 Zveste druga drugi bile,
 Pomagale v stiskah si:
 Ena drugo varovale,
 Če sovražnik je protil:
 Kri, življenje žertvovali,
 Dokler ni premagan bil.

Slavni Avstrije cesarji
 Zmir cenili Kranjsko so;
 Bili skerbni ji vladarji,
 Jo ljubili preserčno;
 Sine njé odlikovali,
 Znali dela njih cenit';
 V sili jim rokó podali,
 Jim hitel' pomoč delit.

Združba, ki dozljaj vezala
 Kranjsko terdno z Avstrijo,
 Nikdar naj ne bi nehala,
 Dokler zemlja stala bo!
 V to pomagaj. Oče večni!
 Blagoslov Cesarju daj!
 Kranjsko, Avstrijo stor' srečni!
 Srečne nas vse vekomaj! —

Jos. Levičnik.

Slava Habsburžanom!

Kaj dom slovenski danes se raduje?
 Kaj pesmi se navdušene glasé?
 Kaj vencev ličnih kras nam oznanuje?
 Zvonovi kaj tak praznično doné?
 Kaj v Božji hram vro množine neštete,
 Kjer se pojó zahvalne himne svete?

Ozira v prošlih časov se v daljavo
 Duh, naglo lét preide šestkrat sto:
 Osrečeno si gleda očetnjavo,
 Ki se, ko dans, raduje preserčno,
 Ker je dobila blagega vladarja,
 Premilega očeta, gospodarja.

„Bog živi rod habsburški.“ sliši klice!
 Očetje naši ravnega serca
 Krepkó k prisegi dvigajo desnice,
 Za Avstrijo so vsi, za Albrehta.
 Ko skala hoče Kranjska večno stati,
 Za rod habsburški kri, življenje dati.

Za vero, domovino in cesarja
 Kaj rod slovenski vsega bi ne dal?
 Sred solného-jasnih dni ko sred viharja
 Svetinje svoje te je varoval.
 Ponosno se ozira v čase davne,
 V vladarje svoje ljubljene in slavne.

Ki dika svojemu so veku bili,
 In sreča srečno vdanih jim rodov:
 Pravično, modro ljudstva so vodili,
 In polni bili zvišenih darov.
 Kljona jih je v knjigo zapisala,
 Imena bodo v slavi jim ostala.

Kaj hoče Krajna danes pokloniti,
 Presvitlemu cesarju vdana vsa?
 Prisego svojo hoče ponoviti,
 Iskreni glas naj dviga do nebá:
 Dokler slovenski rod po Krajni biva,
 Habsburžanom zvestoba klije živa!

Bog živi! serca kličejo vesela,
 Bog živi vedno ves habsburški rod!
 Naj bi mu sreča vedno divno evela,
 In blagoslov zmir spremljal ga povsod!
 Naj Avstriji zmir sreče solnce sije, —
 In Slava nezvenljive vence vije.

Njih Veličanstvo presvitli cesar Francišč Jožef I. na Kranjskem, v Ljubljani!

Ze davno napovedani veseli dan je zasijal.

Naš deželni oče in presvitli cesar Francišč Jožef I so med nami!

Ljubljana okinčana, da še ne tako odkar stoji, je med gromečimi slavo-klici vidila svojega preljubljene-ega Vladarja peljati se s kolodvora po dunajski cesti med neštevilnimi mlaji, zastavami in kinči sredi silovite množice v mesto in v deželno hišo. Ondi so cesarja pričakovale premnoge civilne in duhovske zastopstva, stolni kapitel, z mil. g. proštom J. Zupanom na čelu, prošti dr. A. Jarc, novomeški P. Urh, Metliški g. Dan. Terček ter premnogi drugi dostojanstveniki.

Zvečer je bilo vse mesto na nogah, petje, godba na kongresnem tergu.

V četrtek ob 8 je bilo Nj. Veličanstvo pri veliki sv. maši premilgsp. knezo-škofa v stolni cerkvi. — Ob 10 so se jim predstavili dostojanstveniki — duhovstvo, vojaštvo, vradništvo itd. Zvečer razsvitljava. — Petek in sobota sta bila odločena za razne ogledovanja, avdiencije itd. — V nedeljo po sv. maši (blezo v stolni cerkvi) se odpeljejo cesar proti Idriji, kamor imajo dospeti ob 9^{3/4}; ob 11^{3/4}, od ondod skoz Logatec v Postojno, kamor je prihod odločen ob 3^{1/4}, in ob 7^{1/4} dospejo zopet v Ljubljano.

V ponedeljek (16. t. m.) zjutraj ob 7 v Kamnik, ob 11 skoz Cerklje v Kranj, prihod ob 1^{1/4}; ob 1^{3/4} skoz Radolico — Lesce, Begnje; ob 3^{1/2} proti Bledu, prihod ob 5, — ob 9 velikansko petje na jezeru.

V torek o 5^{1/2} odhod z Bleda skoz Terbiž.

Na priprošnje sv. Jožefa, cesarjevega patrona in posebnega zavetnika naše dežele, naj dobrotljivi Bog varuje preljubega cesarja na teh in vsih Njihovih potih in pripelje zdravega in veselega nazaj v Njihovo stolno mesto.

Izgledi bogoljubnih otrok iz vseh časov kerščanstva. III.

9. Mladi mučenci Gospodovi.

Spisal Ant. Keržič.

(Dalje.)

D) Sveti deček Ciril († l. 260).

Ciril je živel v Cesareji v Kapadociji, kjer so bivali njegovi bogati in imenitni, pa še neverni starši. Ciril pa je bil že v prvi detinski dobi vdan pravi veri. Kdo ga je v veri podučeval — ali pesterna, ali kateri suznjih ali tovaršev — nihče ni mogel vedeti. Vedno je imel v ustih presladko ime Jezus; imenoval se je kristjana, še preden je bilo misliti, da sploh kaj vé o kerščanstvu; naj raje je mislil in govoril o tem, kako bi Kristusa poveličeval. V pokorščini, pridnosti, dobrotljivosti in krotkosti se je tako odlikoval, da so še drugi otroci njegove starosti ga želeli posnemati, in da si je vsih serca pridobil — le serca lastnega očeta ne!

Ajdovsko serce očetovo je ostalo tako terdo in merzlo, da ga niso kar nič ganile preljubeznjive čednosti dečkove; še očital in žugal mu je ter tepel ga brez naj manjšega vzroka. Toda moč sv. vere je dečka navdajala s čudovito stanovitnostjo. Čem bolj ga je oče obsipal z zaničevanjem in karanjem in tepenjem, tem veselejše se je Ciril imenoval kristjana. Pa ne le imenoval se je kristjana, ampak tudi obnašal

se je v vsih okoliščinah po kerščansko. Vse neusmiljenosti je prenašal s krotkim in veselim srcem, vedno pripravljen še terpeti za Jezusa; očetu je povračal terdoserčnost s priserčno ljubeznijo in postrežljivostjo. Toda terdi mož ostane neobčutljiv in raste v zlobnosti in sovražnosti, kakor blagi sinek v čednosti in ljubezni.

Nekega dne ukaže Cirila tako silovito pretepati, da je njegovo šibko telo vse z ranami pokrito. Na to ga vpraša, če se hoče kerščanstvu odpovedati; in ko deček odločno odgovori, da ne, ga merzločutni oče zapodi od hiše, mu zapre vrata za zmira, se mu popolnoma odpove in mu dedšino odreče.

Tako postane dvanajstletni deček Ciril zapuščena sirota, ranjen, zaveržen beraški otrok. Pa mladi svetnik se za to nič ne zmeni in pravi, da to, kar je zgubil, je celo malo proti bogastvu, katero vera obeta.

Vsled tolike otročje serčnosti se zavzame vse mesto: kristjani hvalijo Boga, ki si male in slabotne izbere v svoje poveličevanje; malikovavci pa se po gadje serdijo, da jim mali deček z neslišano prederznostjo malike zaničuje. Če so bili že otroci taki, kaj so imeli še le od mož pričakovati?

Mestni sodnik zapové vojščakom, naj dečka poiščejo in k njemu pripeljejo. Deček pride. Sodnik mu hudo žuga, ako se ne odpove kerščanski veri; pa hrabri otrok se ne da preplašiti.

Sodnik zdaj oberne na prijazno stran in mu prilizljivo pravi: „Otrok, vse tvoje zagrešenje ti hočem prizanesti, in tvoj oče ti hoče tudi odpustiti, zopet te hoče v svojo hišo sprejeti in te postaviti za svojega dediča, ako le hočeš spet pameten biti in spoznati svojo norost.“

Ciril pravi: „Če neprijazno ravnajo z menoj, to me veseli, ker me bo Bog tem prijazniše sprejel. Vesel sem, da sem pregnan iz očetove hiše, ker bom v tolikanj lepši stanovan. Veseli me, da sem reven, ker bom prejel večno bogastvo in dobre smerti se kar čisto nič ne bojim, ker pričakujem boljše življenje.“

Zdaj sodnik glasno zapové, naj ga zvežejo in na morišče peljejo; skrivaj pa ukaže, naj ga le z žuganjem samo strašijo ter mu pokažejo meč, tezavnico, germado itd., sicer pa mu naj še nič žalega ne storijo. Tako se zgodi. Germado zažgejo; zgrabijo Cirila, kakor bi ga hoteli na njo vreči; zamahujejo z bičem, bližajo se mu s kleščami in železnim grebenom; deček ostane miren in vesel.

Rabeljni pošljejo sodniku sporočilo, da Ciril se nič ne joka, se nič ne boji, ves je pripravljen za smert: kaj jim je toraj storiti?

Sodniku je žal za ljubeznjivega otroka. Spet ga predse pokliče; še ga meni pregovoriti. „Zdaj si videl ogenj in meč, otrok moj!“ mu reče; „to lahko umori; premisli toraj, da ti oče spet odpre svojo hišo in te sprejme za dediča.“ — „O gospod,“ odgovori svetnik, „kako mi je žal, da si me dal nazaj poklicati, da je bil zastonj zažgan ogenj in meč zastonj nabrušen! Hiša, v katero grem stanovat, je večja kakor hiša mojega očeta in dedšina mojega Gospoda je obilnejša od dedšine očetove. Hitro me umori, da jo kmali sprejem!“

Kaj tacega se pa sodniku že preveč zdi; sveto stanovitnost dečkovo ima za prederzno nepokorščino, ki mora kaznovana biti. Svetemu otroku napové smertno sodbo: z mečem bodi umorjen. Vsi okrog stoječi so žalostni, ker se jim smili; le Ciril je vesel. Vsi so do solz ginjeni, on pa jim očita, rekoč: „Veselite se vendar, da mi je terpljenje v delež! Ali ne veste, kako veliko upanje imam? v kako veličanstnem me-tu bom stanovan? O privoščite mi, da darujem svoje življenje!“

To so bile zadnje besede 12letnega mučenca, ki veselo dá pod rabeljnovim mečem svoje časno življenje, da mu večno nastopi.

Križ.

(Zgodovinska čerta; njegov lep pomen v kat. žicljenji.)

(Dalje.)

Kakor sv. Bazilij in drugi cerkveni očetje pripovedujejo, so se mučenci prvih stoletij, ako so morali hude muke prestajati očitno in slovesno zaznamnjali s križem. Pervi kristjani so bili prepričani, da znamenje sv. križa naj bolj odganja od njih hudobnega duha, našega največjega sovražnika. Njega je premagal križ, zbeži tedaj, kedar ga ugleda. Zato imamo dovelj izgledov iz življenja svetnikov. Sv. Anton se je podal v puščavo, da bi ondi spokorno živel in samo Bogu služil. Hudobni duh ga je skušal pridobiti z mičnimi, zapeljivimi podobami žive domišljije. Pa svetnik, poln vere in upanja v božjo vsemogočnost, je spoznavši slabost hudobnega duha, ga zapodil vselej s tem svetim znamenjem. Tako je tudi svojim učencem slavil križ kot najboljši pomoček v skušnjavah. Sv. Ignacij, učenec sv. Janeza, pravi: Križ je zmagovito orožje zoper mogočnost vladarja tega sveta, ako ga zagleda, se ga ustraši. Pa to slavno znamenje rešenja ni samo vsemogočno, da odžene hudobnega duha, ono je zmožno ljudi tudi ozdravljati od telesnih bolezni in ubraniti nesreče života. Tako n. pr. so bili svoje dni nekteri menihi, nezadovoljni s strogostjo sv. Benedikta, sklenili ga s strupom umoriti. V ta namen so mu podali kupo otrova, da ga izpije. Božji služabnik pa je povzdignil oko proti nebu ter naredil znamenje sv. križa čez kupo; ta pa se je hipoma razdrobila in otrov se je razlil.

Pervi kristjani pa ne le samo, da so rabili znamenje križa, temuč risali so tudi podobo križa na stene v hiši in zunaj hiše, na hišni opravi, na knjigah, vdelaivali ga v obleko, kar nam spričuje mnogo izgledov. Delali so prvi kristjani križe tudi iz lesa, kamena in kovine, ter so jih postavljali po zasobnih hišah in cerkvah. Pagan Cecilij dolži kristjane, da molijo na križu umerlega in les križa. Iz tega lahko sklepamo, da so kristjani imeli narejene križe, katerim so čast skazovali. To sprevidimo tudi lahko iz spisov Tertulijana; tudi protestantski pisatelji priznavajo, da za časa Tertulijana, okoli 2 stoletja, križi v cerkvah in hišah niso bili nič nenavadnega. Podoba križa se je razširjala s kerščanstvom vred, tako govori sv. Bazilij; in očetje cerkveni pišejo, da je raba podob, tedaj tudi sv. križa se iz časov apostolov.

Ker so kristjani skazovali čast križu, so jih pogani hotli sramotiti s primkom: čestilci križa, in pagan Cecilij je očital kristjanom, da molijo les in na les pribitega človeka. Pa kerščanski pisatelj ga je zavrnil: mi ne častimo križa tako, kakor vi pogani častite svoje lesene podobe in bogove, kakor da bi bil les božanstvo ali del božanstva, temuč nam se zdi križ časti vreden zaradi Njega, ki je na njem visel. Kerščanski pisatelji, ki jih imenujemo „apologete,“ so bili vedno pripravljene zavračati sumničenja in natolcevanja poganov; vendar so morali kristjani vedno prenašati mnogo zasramovanja zaradi vere in križa; niso pa se bali vere in križa očitno pred svetom spoznavati. Sramotenje vsega, kar je bilo v dotiki s kerščanstvom, je dajalo povod prvim kristjanom, da podob pogosto niso izpostavljali očem brezbožnikov in da jih niso izdelavali v veliki množini, ker so se bali, da bi jih pogani ne skrunili.

Videli smo do sedaj, da so se prvi kristjani pogosto pokrižavali, da so imeli tudi narejene podobe sv. Križa, da se pa niso upali vselej na dan z znamenjem odrešenja, boječ se oskrunovanja. Da so se pa vendar mnogokrat spominjali odrešenja na križu, so jeli rabiti namesto križa skrivna znamenja, ki so bila vsaj podobna križu; videli so kristjani v teh znamenjih križ in odrešenje in globoki pomen teh znakov bil je znan samo kerščenim, drugoverci so videli v njih le navadna, brezpomembna znamenja. Te znamenja imenujemo „monograme.“ Kaj pa hoče reči ta beseda? Monogram je sestavljeno znamenje, zapleteno iz dveh ali več začetnih imenskih čerk osebe ali stvari, ki nadomestuje celo ime dotične osebe ali stvari; take monograme vidimo tudi dandanes pogosto na pečatih, prstanih itd. Ta znamenja, ki so bile velike pomembe posebno za čase preganjanja Cerkve, imajo vsaj začetek in svojo zgodovino v katakombah. (To so oni obširni, podzemeljski prostori, v katerih so kristjani o preganjanji pokopavali mučence ter se zbirali k služb božji, ker jim nij bilo pripuščeno verskih obredov očitno opravljati.) Pervotni monogram ima podobo X, to je gerška začetna čerka besede Kristus; vrezavali so to znamenje kristjani v pečatnike, plošče nad grobi mučencev in spoznovalcev; najdemo jih pa tudi zgoraj na denarjih. To prvotno znamenje ni kazalo in pomenilo samo kerščanske vere; bilo je tudi znamenje kerščanskega nauka in kerščanskega življenja, pomenilo je Jezusa, ter je bilo podobno tudi križu, kar je pa bilo razvidno samo zaupnim; navadni ljudje, pogani, pravi Evsebij, so videli v X navadni znak čerke. Križ je bil skrit za časa preganjanja tudi v podobi gerškega T, ki pomeni v gerščini število 300; pri kristjanih je pa že v apostoljskih časih ali vsaj v drugem stoletju postala čerka tudi znamenje križa. Na grobnem kamenu v katakombi sv. Priscille se najdete čerki X in P tako zvezani, da vidimo v tej zvezi popolnem izražen križ; isto tako se dobite zvezani tudi čerki T in P, sosebno na grobnih kamenih. Kolikor prosteje se je gibalo kerščanstvo toliko bolj je stopala v teh znamenjih izražena podoba sv. križa na dan; to vidimo sosebno še pozneje, ko je križ prišel do splošne časti in so cesarji ga vpodobljevali na denarjih.

(Dalje nast.)

Kdo je junak!

(Janez Kerstnik. Krasno cvetje. Herakles. Čeponov Tone. Nekaj detinskih junakov. Jure Kastriotić Škan-derbeg.)

Omenil sem, kaj da cvetlicam škoduje, kakor slana, toča, vihar; pa cvetlice tudi kosa pokosí. Ta kosa so véasi starši in oskerbniki, kateri otrók nič ne dajo podučiti v kerščanstvu, molitvah, raznih dolžnostih, ali jih pa še celo v take priložnosti dajo, da se spaciijo predno kaj vedó od Boga, zveličanja in pogubljenja, ali pridejo celó v krivoverske ali brezverske hiše, šole in zanikarne priložnosti, da se ne učijo matere sv. Cerkve spoštovati in ljubiti, ampak jo sovražiti, ne moliti ampak kleti, ne za dušo, ampak le za telo skerbeti. Taki starši so smertna kosa svojim lastnim otrokom. Ta kosa jim zveličanje odkosi in zato jih grozna sodba čaka; oni so večí sovražniki svojih lastnih otrók kot je bil Herod, ki je ukazal betlehemske otročiče pomoriti; zakaj, ti so postali mučenci, uni pa bodo napačno izrejeni in si bojo pogubljenje vsled tega nakopali.

Zato pa Bog sam dostikrat veliko mladih rožic po prečudnih potih v varstvo vzame in jih tako oserčí

s keršansko pogumnostjo, da ali smert ali pa sicer veliko terpé za sv. vero in lepo življenje. Taki so dajali velikrat prečudno lepe izgledé svetega življenja in blažene smerti. V malih bukvicah „Stežica“ najdete n. pr., kako je 15letni mladenček sv. Agapit bil za sv. vero šiban; z živim ogljem na glavi žgan, s kropom v usta zalivan; on pa je mislil na besede Jezusove: „Kdor bo mene pred ljudmi spoznal, bom tudi jest njega spoznal pred nebeškim Očetom.“ in je stanovitno dal življenje za Jezusa. — Sv. Romana je z desetim letom Jezusa spoznala, pa tako lepo potem živela, da se je po njenem zgledu spreobrnil še njen poganski oče sam k sv. veri, in vsa njegova družina z njim. — V Kartagi so krivoverci 12 mladih mašnih strežnikov grozno topli in terpinčili zaradi sv. vere; ti so pa v bolečinah govorili: „Telo nam lahko raztergate in nas ubijete; svoje vere pa nikoli ne bomo zatajili, in trikrat sveti kerstni zavezi ne bomo nezvesti;“ in trinogi so bili premagani in so jim morali odjenjati. — V Arabiji je celo že 5leten detek po prečudnem Božjem razsvitljenju umrl za sv. vero. — Sv. Alojzij, sv. Stanislav Kostka in drugi mnogi so imeli od svojih domačin ljudi silo veliko terpeti zavolj lepega življenja in nebeškega kraljestva. Nedolžne otroke namreč vodi sv. Duh, jih obdaruje s keršansko močnodušnostjo; zato so velikrat čudovito stanovitni v vojski za sveto čednost. Tako milost pa dosežejo zlasti otročici, katerih ni zgodaj napuh obsedel, ali pa sovražnik njihove nedolžnosti razdjal; otrok namreč, čegar serce je zgodaj napuh prevzel, je zgubljen. Viditi je večkrat še mlade šterkovce, ki se ne odkrijejo pred nobenim križem, pred nobeno cerkvijo, pred nobenim duhovnom, še pred lastnim spovednikom ne, kakor tudi pred nobenim sprevodom in obhodom, če je tudi s sv. Rešnjim Telesom, in to vzrokuje ošabnost, ker so se zgodaj naučili sv. Cerkev sovražiti: v take napilnjene mlade serca gnada sv. Duha ne more, taki so večidel zgubljeni. — zlasti tudi, ker so večidel že v druge smertne pregrehe pokopani. Taki mladi ošabneži so ravno nasproti onim mladim junakom, ki sem jih poprej iz „Stežice“ omenil.

Ker pa so danes mladi in stari junaki na versti, naj vam omenim še silovitega junaka, kakoršnih je malo zemlja vidila. Ta je bil Jure Kastrijotič Škanderbeg. Živel je v Albaniji ob času, ko so bili grozoviti Turki nar. močnejši — v 15. stoletju. Že so imeli v oblasti gornjo Afriko z Egiptom, silovit del Azije, s Španijo vred prav veliko Evrope in so zmeraj dalje derli. — znano je, da o svojem času so bili tudi na Kranjskem. Toda male dežele Albanije pa vender niso mogli premagati. Junaško branil jo je Jure Škanderbeg, ki je bil albanski vojvod, in se je celo za cesarja imenoval. Bil je katolišk vladar, naj večji prijatelj sv. Očeta papeža. Ker ni mogel zediniti keršanskih poglavarjev k skupni vojski zoper Turka, je sam napovedal sultanu vojsko, in obsedel Mace-tonijo. Imel je samo 8000 vojakov, toda njegovo oko je bistro pazilo na vojake; moralo je biti med njimi naj čistejši življenje in popolnoma kerščanski red in strah; zato je bilo njih junaštvo nepremagljivo; kolikorkrat se je spopadel s Turki, vselej jih je premagal in potolkel, če tudi jih je bilo kolikor listja in trave: ker Gospod se je z njim vojskoval. Dosti bodi rečeno, da v 22 bitvah je turke premagal, in nikoli ni dobil nobene rane, če tudi je vselej sam na vojski bil. Se le po njegovi smerti je Bog dopustil, da je tudi Albanija prišla pod Turka. Umril je Skanderbeg 14. pros. 1467, potem ko je še na smertni postelji glasno terdil katoliško vero in prejel ss. zakramente. In ko je turški

cesar Mohamed zvedel, da je Škanderbeg umrl, je zaklical: „Kdo mi bo zdaj branil kristjane do čistega potrebiti z zemlje? Zakaj zgubili so zdaj svoj meč in škit.“ Turki sami so imeli toliko spoštovanje do Škanderbega, da pozneje, ko so prederli do Vis-a (Lissa), kjer je bil pokopan Škanderbeg, so njegovo truplo izkopal in so male delce od njega vkovali v srebro in zlato ter jih vedno pri sebi nosili s to mislijo, da se bodo tudi oni njegove hrabrosti vdeležili. — (Kakor Škanderbeg naj se obnašajo kerščanski vojaki, naj ne kolnejo, naj hodijo k božji službi o dnevih Gospodovih, naj bodo čistega življenja itd.: tako bodo tudi oni srečni in slavni.) Lejte! taki možje, ki se z Bogom za sv. vero vojskujejo, to so pravi junaki, vredni našega spoštovanja. Takim tudi Bog deli svoj blagoslov. — Taki junak za duhovno vojsko pa je bil veliki sv. Janez K., vaš patron. Častite ga, priporočajte se mu, prosite ga za pomoč, da bodete vi sami, vaši mladi in stari serčni vojšaki za sv. Cerkev, za čednost, ter da nobenega peklenški sultan ne dobí v svojo oblast in ne pogubi! Sv. Janez K., za nas Boga prosí.

„Slovenija vstani!“

Ozálišaj mati Slovenija krila,
Ovenčaj si čelo prekrasno cvetno;
Spodobno očeta da bodeš spremila
K otrokom, ki hrani jim serce gorkó.

In slavnostno pesem priserčne radosti
Prepevaj navdušen slovenski ves rod!
Pozdravljalj očeta, ki vzor je blagosti,
To car je Franc-Jožef, tvoj slavni gospod.

Veselja se blišči preslavna Emona!
Glej, z oljko prihaja ti vzvišeni knez,
Pohoda njegovega bodi ti krona
Izraz vse dežele, znam serčnih zavéz.

Oj hiti naproti Mu, sprejmi Ga slavno,
Kot tvoje zmir verno ti serce veli:
Slovensko zvestobo pozná že on davno
Vladar, ki pod solncem blagejšega ni.

Z očetovskim srcem se k tebi ponižal,
Slovenec, je danes tvoj slavni vladar:
Kako se boš narod moj k Njemu približal,
Za god šeststoletni kaj nesel mu v dar? —

Cvetličič prekrasnih mu daj za vezilo, —
Ljubezen, zvestoba, to njih je imé,
To tvojih prededov je bilo darilo
Prestolu Habsburgov lét dolgih versté.

Premnoge je skazal On tebi dobrote,
Ki pričajo blago, preblago sercé,
Ki polno je vsmiljenja, polno milote,
Kjer koli se kaže nesreča gorjé.

Duhá so ti krile, o narod! tavnice:
A Cesar dobrotni ti kliče svoj dan:
„Enake bremena, enake pravice“
Naj ima Slovenec, naj ima Slovan! —

Da luč svete vere počasi bi vternil,
 Še v Avstrijo pihne brezverstva vihár;
 Po svoji je moči, odpravil odvernîl
 To zló apostoljski naš svitli vladar.

Je temelj zastavil on pravi svobodi:
 V „viribus unitis“ je sreče izvir,
 On hoče, naj dragi Njegovi narodi
 Pod žezlom Njegovim vsi vživajo mir.

Le večni Bog tehta njegova vsa dela,
 In vedno odperto dobrotno rokó;
 Slovenija! bližaj se k Njemu vesela,
 Poglej le zaupno Mu v milo okó!

Ponovi preddedov prisego slovesno:
 Naj hrast se mogočni omaja, perlni;
 Prezvésto za vero, dom, carja — in resno
 Slovenec daruje imetje in kri.

Zatoraj se dvigni, Slovenija mila!
 Ovenčaj si čelo prekrasno, cvetno;
 Spodobno očeta da bodeš spremila
 K otrokom, ki hrani jim serce gorkó.

Naj vsaka ročica mu cvetje posipa,
 Navdušena pesem povesod naj doni;
 Preljubega carja Franciska Josipa
 Naj Bog nam ohrani, naj Bog ga živi!

Radoslav Silvester.

Ogled po Slovenskem in dopisi.

Za šeststoletnico,

odkar vladajo Habsburžani na Kranjskem.

Slišali ste, blagi čitatelji, navdušene besede premilostljivega gospoda višjega pastirja Janeza Krizostoma, s katerimi vam naznanjajo veselo slavnost 600 letnega vladanja slavne ces. rodovine Habsburške na Kranjskem. Naj vam še nekoliko zgodovinskih djanj v spomin pokličem, da boste ob kratkem to dolgo versto 600 let pregledali in se še bolj veselili tega znamenitega dogodka, ki ga te dni obhajamo na Kranjskem.

I. stoletje od 1282—1382. Začetnik naše sl. c. rodovine je grof Rudolf Habsburški. Prelepe kreposti je imel ta pobožni grof: pogumnost, modrost, pravičnost in strah božji. Znana vam je pripovedka, da je na lovu srečal duhovnika, ki je nesel sv. popotnico bolniku; ko je imel ta prebresti dereč potok, mu je ponudil svojega konja, s kterega stopivši ponižno moli sv. R. Telo. Kmalo nato je bil izvoljen za rimskoneškega cesarja. In ko je l. 1273 pri kronanji njegovem v Ahenu zmanjkalo kraljevega žezla, poprime mesto njega s križ — in ob enem pokaže, v kakem duhu hoče vladati. Postal je res kerščanski vladar, kar so ostali skoro brez izjeme tudi njegovi nasledniki. Na velikem deržavnem zboru v Avgzburgu (Avgusti vindeliški) je cesar Rudolf 27. decembra 1282 izročil svojima sinovoma Albrehtu in Rudolfu (Avstrijo), Štajarsko (Koroško le formalno), Kranjsko, in Slovensko pokrajino ali Marko. S tem je bilo

vladarstvo Habsburžanov na Avstrijskem vstanovljeno. In ravno pred 600 leti 11. julija l. 1283 so vladarju Albrehtu deželni stanovi kranjski (tudi štirski in avstrijski) prisegli vdanost in zvestobo. Od tega časa le z malimi prenehlejši vladajo Habsburžani na Kranjskem.

A Kranjska takrat še ni bila tako obsežna, kakor je dandanes. V tem stoletju pa se je po vgodnih okoliščinah in podedovanjih združila skoro v današnji celoti. Razni grofje so tu in tam imeli svoja posestva in skoro vladarske pravice. L. 1474 sta avstrijska vojvoda Albreht III. in Leopold III po smerti goriškega grofa Albrehta V podedovala grofovstvo Metliško in več pokrajin na Notranjskem. Sklicala sta vse stanove iz Kranjske, iz Slovenske pokrajine (sedanje Dolenjske proti Savi), Metlike, iz Pivke, Krasa in Istre v Ljubljano, da so jima zaprisegli, kakor bi bili vsi iz ene zedinjene dežele.

Tako nam je prvo stoletje pod Habsburžani večinoma zedinilo sedanjo ljubo domovino Kranjsko.

II. stoletje 1382—1482. To stoletje pod Habsburžani je zopet zelo imenitno za Kranjsko. Kranjskih Slovencev zvestoba in vdanost do sl. rodovine Habsburške se je posebno lepo razodevala. Ko so se namreč celjski grofje vzdignili zoper postavnega vladarja avstrijskih dednih dežel, Friderika IV, so se med vsemi Slovenci posebno skazali Kranjci. Sosebno Ljubljancje, ktere je celjski vojskovoda oblegoval, so sklenili pod poveljem Apfaltrernovim za Avstrijo do zadnje kaplje kervi se bojevati. Ker so pa Ljubljancje kazali avstrijsko misel in slovenski pogum, je to navdušilo tudi druga slovenska mesta, posebno Kranj, Novomesto, Radolico, Loko, da so vsi se bojevali za Avstrijo. Za te velike zasluge je pa Miroslav Kranjce tudi poplačal, jim poterdil njih stare pravice in še bolj terdno zedinil „Kranjsko vojvodstvo“, kar je za poznejši razvitek slovenskega naroda velike pomembe! Ljubljano je postavil za glavno mesto tej svoji zvesti deželi ter veliko pravic podelil, kjer so se potem shajali vsako leto deželni stanovi in se posvetovali za blagor dežele, posebno za brambo njeno v nastalih turških bojih.

Neprecenljive važnosti je bila njegova vstanovitev Ljubljanske škofije. L. 1461 je 6. dec. cesar Miroslav IV v Gradcu podpisal vstanovno pismo, kar je papež Pij II koj prihodnje leto poterdil. Kakor je bilo kranjsko vojvodstvo velik del Slovencev telesno združilo in tako rekoč središče postalo, krog kterega se imajo zbirati vsi drugi Slovenci: tako jih je mnogo tudi Ljubljansko škofijstvo duhovno zvezalo. Prej so imeli duhovno oblast (deloma tudi posvetno in še tudi pozneje v raznih farah čez Kranjsko oglejski patrijarhi, ki pa zbog svoje oddaljenosti niso mogli vspešno delovati v blagor vernikov. A. Friderik postavi v sredi dežele škofijski sedež in zgodovina spričuje, kako blagonosno so delovali ljublj. škofje za prospéh sv. kat. vere in sploh dežele Kranjske.

III. stoletje 1482—1582. Že pod prej imenovanim cesarjem so jeli grozoviti Turki, ki so bili iz Azije privreli v Evropo, tudi slovenske dežele napadati. Koliko je takrat naša domovina terpela, to je nemogoče povedati in človek kar s strahom bere dotična zgodovinska poročila. Takrat se je pokazala naših predočetov ljubezen do domovine v najsvitlejšem žaru, takrat so oni svojo kri prelivali za kat. vero in bili močen jéz, da zlobni Turki niso še dalje derli proti zapadu in uničili kerščanske omike. Neštevilno je skoro napadov teh kervoločnikov v Kranjsko deželo. Kakor listja in trave je prišlo nevernikov l. 1472 na Dolenjsko ter je derlo povesod ropaje in požigaje proti

glavnemu mestu Ljubljani. A Ljubljančanje so sklenili do za njih koplje kervi se bojevati. Turki se vtaboré krog Siške, za sv. Krištofom in divje naskakujejo mesto; prederó na Poljane, šentpetersko predmestje in požgó farno cerkev, (kar se še zdaj bere na kamniti plošči zraven vrat pri sv. Petru), napravijo si nakope v pridobljenih ulicah ter hočejo prodreti v notranje mesto. A z vso silo planejo hrabri Ljubljančanje nanje ter jih preženó. To za zgled. Povsod so Turki ropali, požigali, skrunili, otročice in odrasčene morili, ljudi v sužnost vlačili — sploh našo domovino spreminjali v puščavo — in to je terpelo, čez 200 let.

Kristijani! Koliko so takrat naši predočetje terpeli, tega si mi skoro misliti ne moremo. Neprenehoma so se morali bojevati za svojo vero in domovino. Versko njih prepričanje pa je tudi čudeže hrabrosti skazovalo, njih zaupanje v božjo pomoč in njih pogum je slednjič vender rešil domovino. S klici „Jezus, Marija!“ so šli v boj naši prededi in so res neštevilno krat zmagali.

Vladarske hiše Habsburške vzvišeni poklic je bil že od začetka: biti ščit in zaslomba sv. kat. veri, ustavljati se navalu nevernih Turkov proti zapadnji Evropi ter kerščansko omiko rešiti. Ta vlada je naše sprednike, kolikor je bilo v tistih žalostipolnih časih mogoče, podpirala, deželne stanove kranjske sklicavala v posvetovanje, kako se je Turkom zoperstavljati, jih z denarji in vojščaki podpirati, ali pa kranjske plemenitase vojščake zbog njih hrabrosti v odločilnih bitvah na naj bolj potrebnih krajih med cesarsko vojsko postavljala.

Tretje stoletje pod Habsburžani je Kranjski zbog silnih navalov Turških veliko žalostnega obrodilo; a pri vladarjih svojih je naša domovina takrat našla vselej svét, sočutje, pomoč, pa tudi priznanje in poslavljenje svoje hrabrosti. In če so takrat kresovi po slovenskih gorah klicali naše sprednike v boj za vero, dom, cesarja, ter pričali tedanjim vladarjem, da Kranjec ljubi svojo domovino in cesarja, naj tudi (kakor svitli knezškof opomnijo) zdaj kresovi po naših gorah vpričo naslednika ondašnjih vojvodov Kranjskih plapolajo ter pričajo, da enaka ljubezen in vdanost do cesarja in domovine še zdaj plamti v naših sercih.

IV. stoletje 1582—1682. Ni bil še končan boj zoper krutega nevérnega Turka v naši domovini, že ji proti drugi vihar in boj od severne, nemške strani. V 16. stoletji se je začela luteranska kriva vera širiti tudi po Kranjskem, zlasti med plemenitashi. In pri tem boji, kterege je na našem ozemlju bojevala kat. vera z nemškim krivoverstvom, komu ni znano slavno ime cesarja Ferdinanda II, kteremu se imamo skoro največ zahvaliti, da se tudi na Kranjskem ni vgnjezdil Lutrov nauk. S tem, da so nam ohranili pravo vero, so nam tudi rešili naš ljubi slovenski jezik. Marsikdo bi pri tem z glavo majal, rekoč: Saj so bili krivoverci, ki so jezik zopet oživili! Res je sicer, da so se ravno krivoverci v začetku za razširjanje luteranstva posluževali domačega jezika in s tem pomogli k novoslovenski književnosti. Njih pregreške — pravi Slomšek, da so namreč nesrečno zavili od prave vere — je Bog našemu narodu v dobro obrnil po neskončno modri svoji previdnosti, ki večkrat hudo dopusti, pa tudi to zlo k našemu pridu oberne. Vender vsakdo ve, da je bil to za nje potreben in neizogiben pripomoček, da so sploh začeti mogli svoje verske novotarije. Toda, ko bi bili svoj namen dosegli — vero kat. v deželi zaterli — javaljne bi se bili navduševali za slovenščino luteranski pridigarji, ki so svoja povelja prejimali iz Nemškega. Mogočen jéz — razlika v veri — proti ponemčevanju bi bil odstranjen, in

kdo vé, ali ni bil ravno ta jéz najterdneji, ki je do danes zemljo kranjsko tako vspešno branil pred tujim navalom!

Sicer pa delovanjem krivovercev nasproti tudi katoličani niso smeli in mogli več rok križem deržati. Mnogo apostolskega duha prešinjanih mož je nastopilo in se za preganjano vero potegnulo ter jo s peresom zagovarjalo. V prvi versti so bili škofje ki so se potegovali za sv. vero in zdaj se je pokazalo, kako srečna misel je bila cesarja Miroslava vstanovitev ljubljanske škofije v prejšnjem stoletji. Kdo ne pozna imen škofa Urbana Tekstorja in posebno Tomaža Krena. Ona dva sta svitli zvezdi, na kateri sme vsak kat. Slovenec z občudovanjem in hvaležnostjo gledati. Posebno Tomaž Kren, ki je tudi temeljni kamen za našo šentjakobsko cerkev postavil ter jo posvetil (1613 in 1615 l.), je z besedo in peresom naj več storil za kat. vero ter se zbog svojega delovanja po pravici imenuje „apostelj Kranjske dežele.“

Četersto stoletje pod Habsburžani nam je dva zlata in dragocena bisera, sv. vero in jezik slovenski ohranilo, in ne malo zaslugo za to imajo tedanji vladarji iz hiše cesarske. Ni čuda, da je zveza med našo domovino in njimi zmiraj ožja in bolj prišerčna prihajala.

V. stoletje 1682—1782. Ravno na pričetku te 5. stoletnice, namreč 12. sept. 1683, je bila rešena Evropa turške grozovitosti, kerščanstvo svojega največjega sovražnika. Kajti takrat je bil Dunaj rešen po cesarski vojski, v kateri so se tudi Kranjci hrabro borili, in po slavnem poljskem kralju Ivanu Sobieskem. S klicem „Jezus, Marija“ so kristjani planili nad Turke, kterim poveljnik je bil Kara Mustafa, in so jih slavno premagali ter v divji beg zapodili. In od takrat je njihova moč bila zdrobljena za vselej, in zdaj se nam jih več ni treba bati. Cesar Leopold I, kralj poljski Ivan Sobieski, vojskovodi sploh so Bogu pripisovali to zmago Papež Inocencij XI je v znamenje hvaležnosti vstanovil praznik Imena Marijenega, ker na njeno priprošnjo in pomoč je bila zmaga pridobljena.

Nasledki poterte moči turške so se tudi kmalo pokazali. Dežele so se jele v miru bolj obdelovati, blagostanje se je povzdigovalo, veda se je bolj gojila, saj med višjimi stanovi. Valvazor je v začetku te stoletnice veliko storil za ohranitev spominov († je 1693) naše demovine.

Za cesarice Marije Terezije, ki je po izmertji moških Habsburžanov vsled pragmatične sankcije prevzela vladarstvo avstrijskih dednih dežel, in ki se je enako odlikovala po svoji pobožnosti in vestnosti, kakor po modrosti in značajnosti ter bila v spodbudljiv zgled svojim ljudstvom, pa tudi drugim vladarjem, se je blagostanje cesarstva, posebej tudi naše dežele povzdignilo itd.

VI. stoletje 1782—1883. V začetku tekočega stoletja so se vsled francoske prekucije versili po vsej Evropi dolgoletni boji, tudi naša domovina bila je vanje zapletena in še celó za 4 leta 1809—1813 odtergana zoper svojo voljo od ljubljene hiše vladarske ter bila podveržena Francoski. Ko je cesar Franc I l. 1821 zbral „kongres“ v Ljubljani in je le-ta lep mir naredil med evropskimi deželami, se je blagostanje in omika jela bolj in bolj razširjati in vkljub slaboverskim naporom od tu in tam napreduje do današnjega dné.

Za vas Kranjce in Slovence sploh bi se 19. stoletje smelo imenovati zarija novega življenja, za katero utegne nastopiti beli dan, če tudi še le po nekterih borbah. Občut za narodovne pravice se je zdramil in narod iše priti do svojih pravic. Kdo se ne ozira hvaležno proti svitlemu cesarju Francu Jožefu I, ki je v

svoji očetovski ljubezni in skerbi tudi Slovence poklical v enakopravno versto drugih narodov avstrijskih? Pravice, ki jih naš jezik nekoliko že vživa in jih sčasoma bo povsod v javnem življenju zadobil, ali nima teh od svojega ljubljene cesarja? Koliko je presvitli cesar storil za omiko, za razcvit pravega kerščanskega življenja, za ozališavo naših cerkev in kapel, za vse stiskane in potrebne, koliko tisočev je miločni vladar naši deželi v raznih nesrečah, po požarih, povodnjah, uimah... podelil, to je zapisano v bukvalih življenja, pa tudi v srcih njegovih hvaležnih in vedno zvestih Kranjcev! Tako se bode oziroma na vero in Cerkev v postavodajstvu itd. zaupljivo še marsikaj na bolje obrnilo.

Ob prihodu Tvojem, slavni, dobroserčni, mili, preljubljeni Car, vojvoda Kranjski, se toraj zaročijo naša serca s Tvojim preblagim srcem in zveza, ki šteje s Tvojimi pradedi in nami že 600 lét, se zdaj tu pred vsem svetom ponovi in ostane nerazdružljiva. To so naše molitve; dobrotljivi Bog naj jih usliši in blagoslovi Tvoj cesarski rod; pa naj milostno svoj blagodar izliva tudi na verne Slovence, katerim si Ti, presvitli Vladar, pokazal pot k lepši bodočnosti — da tudi zanje nastopi zlata doba.

Submontanus.

Bratovske zadeve

V molitev priporočeni:

Neki gospod se živo priporoča za pomoč pri očéh. — Slepa deklica upa na priprošnje N. lj. G. presv. Serca ozdraviti se in se priporoča v ta namen v prav gorečo bratovsko molitev. — Duhoven enako za dosego dušne in telesne milosti.

Koledar za prihodnji teden:

16. mal. serp. Marija D. Karmelska. — 17. S. Vincencij P. — 20. S. Jeronim Emil. — 21. S. Kamil L. — 22. Deseta nedelja po Bink. S. Mar. Magdalena.

Listek za raznoterosti.

Iz Ljubljane. Za priliko cesarjevega prihoda je vsa šolska mladina po oddelkih imela sv. mašo, nekaj že v torek, največ pa v sredo o raznih urah. Tudi so se že več dni poprej po šolah pripravljali na slovesni sprejem Nj. Veličanstva.

Kaj je bil Habsburg? Habsburg je bil grad na gori „Wülpel“ (Wulpelsberg), ne daleč od Windišča ki je starodavna Vindonissa***) v kantonu Aargavu na Švicarskem, ob bavarski meji. Habsburgovci izhajajo boje iz rodovine alemanskih vojvodov in so si zlagoma posestva močno zmnožili. Sozidal je grad Habsburg Werner, škof Strasburški l. 1029, ki je bil iz habsburške rodovine. L. 1239 ste po deljenji vsestev ostale dve rodovinski liniji: „habsburška“ in „habsburg-laufenburška“, ki je bila kmalo izmerla; iz prve izhaja Rudolf IV, ki je l. 1273 z imenom Rudolf I. postal cesar, in zedinjene so bile naslednjic dežele Avstrija, Štirija, Koroško in Kranjsko, Tirole, Češko, Šlezija, Moravija in Ogersko in še druge dežele. S hčerjo Karola VI. Marijo Terezijo, in Franciškom (cesar Franc I) se je pričela rodovina habsburglotrinška ali sedanja avstrijska rodovina.

*) Če je bila Vindonissa (Vindonicia?) kdaj v kaki zvezi z „Vien, Videm, Wende, Winde“ itd., ki so slovenske korenine, bi morala zgodovinska preiskava pojasniti.

V Rudolfovem so obhajali v kapitelski cerkvi habsburško 500letnico že v nedeljo, 8. t. m. Pričujoče je bilo vse vojniško in civilno dostojanstvo in milgsp. prošt P. Urh so o tej priliki v pridigi živo pojasnovali kreposti habsburških vladarjev ter posebno lepo popisovali čednosti sedanjega cesarja Franciška Jožefa I kakor vladarja in vérnega katoličana, ki zvesto spolnujejo božje in cerkvene zapovedi, n. pr. oziroma sv. maše, prejetanje ss. zakramentov itd. Naj bi jih zvesto posnemali vsi podložni vsih stanov, — oh kako dobro bi bilo za vse!

Ministra Taaffe in Falkenhayn sta 11. t. m. popoldne dospela v Ljubljano.

V Dvoru na Primorskem je umrl čast. g. župnik Fr. Ravnik, Kranjec iz Breznice na Gorenjskem.

Pri cesarski maši je bila šenklevska cerkev polna, če tudi so morali imeti listke, kateri so se želeli vdeležiti. R. I. P.

Novomeški prošt mil. gospod Peter Urh je 9. t. m. prišel v Ljubljano. Stanuje pri premil. gospodu knezu škofu.

Dobrotni darovi.

Za študentovsko kuhinjo: Čast. g. župnik Bl. Petrič 3 gld. — Neimen. duhoven 1 srednji in 2 mala križavca. — Iz nekega ostanka 15 kr. — Neki čast. g. duhoven 3 gld. — Čast. g. župnik Mih. Bogolin 2 gld. 45 kr. — Čast. g. kurat g. Škerjanec 2 gld. — Čast. g. kurat g. Škerjanec 1 gl. — Čast. g. župnik J. Mrak 5 gld.

Za opravo ubožnih cerkev: Terezija Kos iz Kranja 3 gld. — Iz Ihana 17 gld. 20 kr. — S Sel pri Kamniku 10 gld. — Iz Osilnice 11 gld. 70 kr. — Gospičičina Magdalena Bleiweis 1 gld. — Iz Velesovega 2 gld 52 kr. — Gospa Franciška Pogačar 2 gld. — Po č. gg. Uršulinarčah 8 gld. 25 kr. — Čast. g. J. Škerjanec 1 gld.

Za cerkev Jezusovega presv. Serca v Ljubljani: Neki čast. g. duhoven 110 gld. (oddal preč. g. kan. A. Urbasu). — Idrija po preča. g. dek. J. Kogejju 10 gld. 90 kr.

Za misijon v Bosni: Iz Ajdovice po čast. g. župn. M. Bogolinu 3 gld. 20 kr.

Za sveto Detinstvo: Po čast. g. Fr. Petroviču oseba 2 gld. — Neimen. oseba 2 gld. — Neimen. duhoven 10 gld.

Za pogorelce v Terbojah: Štanga po čast. g. župniku M. Sajetu 5 gld. — Loški poto po čast. g. adm. Jož. Zelniku 3 gld. 50 kr. — Blagovica po čast. g. župniku Bl. Petriču 4 gld. 20 kr. — Sorica po čast. g. župniku A. Jamniku 10 gld. — Stara Loka po preč. g. dek. M. Kožuhu 27 gld.

Za pogorelce v Košani: Stara Loka po preč. g. dek. M. Kožuhu 10 gld.

Za pogorelce v Prečini: Stanga po čast. g. župniku 3 gld.

Za rešenje četih misijonarjev v srednji Afriki ali sploh za odkup sužnjev: Neimen. duhoven 31 tolarjev. — Neimen. duhoven 10 gld.

Za najpotrebniši misijone: Neimenovan duhoven 10 gl.

Za sreberne pušice za ss. olja v prid misijonov: Neimen. duhoven 31 vel. tolarjev.

(Drugi dar. prih.)

Pogovori z gg. dopisovalci.

G. Kar. L. v Zl: Oddano založn. Gratias. — G. A. K-r v Št. Rup.: Vse sprejeto in oddano. Pozdr! Oddano založn. Hvala.